

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti

tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitim için Özel Eğitim Hizmetlerinin Kalitesinin Artırılması Hibe Programı

A Chance to Teachers to Unwrap the Packages of the Gifted

İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ PROGRAM OTORİTESİ

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

İÇİNDEKİLER

1. Proje ve Öğretmen Eğitiminin Tanıtımı

2. Öğretmen Eğitimi Modülleri

    2.1. Özel Yeteneklilerin Özellikleri

    2.2. Zenginleştirme

    2.3. Hızlandırma ve Mentörlük

    2.4. Müfredat Modelleri: Paralel ve Entegre Müfredat

    2.5. Yöntem Teknik: Proje Temelli Öğrenme

    2.6. Yöntem Teknik: Problem Temelli Öğrenme

    2.7. Yöntem Teknik: Sorgulama Temelli Öğrenme

    2.8. Öğretim Teknolojileri

    2.9. Yaratıcı Nitelik Sıralama ve Morfolojik Sentez

TANITIM

Bütünleştirici Eğitim İçin Özel Eğitim Hizmetlerinin Kalitesinin Artırılması Hibe Programı kapsamında Yenimahalle Bilim ve Sanat Merkezi ve Hasan Kalyoncu Üniversitesi koordinatörlüğünde yürütülen "A Chance to Teachers to Unwrap the Packages of the Gifted" projesi kapsamında Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) öğretmenlerine yönelik eğitimler geliştirilerek gerçekleştirilmiştir. Bu süreç Proje Koordinatörü Yeliz ŞİMŞEK tarafından yürütülmüştür.

Eğitimlerin hazırlanması aşamasında gerçekleştirilen çalıştayda Prof.Dr. Yaşar Özbay, Prof.Dr. Serap Emir, Doç.Dr. Gülendam Akgül, Doç.Dr. Cemre Tatlı, Doç.Dr. Mahmut Çitil, Doç.Dr. Feyzullah Şahin, Doç.Dr. Muhammet Bahadır Ayas, Doç.Dr. Bestami Buğra Ülger, Doç.Dr. Duygu Mutlu Bayraktar, Doç.Dr. Burcu Gürkan, Dr. Öğretim üyesi Özge Kelleci Alkan ve Dr. Öğretim üyesi Yavuz Yaman katkı sunmuşlardır.

Öğretmen eğitimleri BİLSEM öğretmenlerinden eğitim verilen formatörler tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu kitapçıkta yer alan modüller BİLSEM öğretmenlerine yönelik kullanılabilecek nitelikte sunulmuştur.

Alana katkı sağlaması dileğiyle

Proje Ekibi

**Sunular, materyaller ve ek kaynaklar için KÜYMER web sayfasını ziyaret edebilirsiniz.*

Link: https://kuymer.hku.edu.tr/a-chance-to-teachers-to-unwrap-the-packages-of-the-gifted/

"Bu yayın Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin mali katkısıyla hazırlanmıştır. Bu yayının içeriğinden yalnızca Yenimahalle Bilim Sanat Merkezi ve Hasan Kalyoncu Üniversitesi sorumludur ve bu içerik hiçbir şekilde Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin görüş ve tutumunu yansıtmamaktadır."

MODÜL I

ÖZEL YETENEKLİLERİN ÖZELLİKLERİ

Eğitmen: Bilgesu Eren Kocabıyık

Süreç:

Giriş: Öğretmen sınıfa girer, katılımcılarla tanışır. “Bir süredir Bilsemde çalışıyorsunuz, sizce neden böyle bir kuruma ihtiyaç var?” sorusuyla katılımcıların dikkatleri çekilerek fikirleri alınır.

Keşfetme: Katılımcılara “Zeka nedir?” ve “Özel yetenekli öğrencilerin özellikleri nedir?” soruları yöneltilerek düşünceleri alınır.

Açıklama: Özel yetenekli öğrencilerin özellikleri ve Türkiye’deki tanılama sistemi sunum üzerinden anlatılır.

Derinleştirme: Katılımcılar 4 gruba ayrılır.

1. Grup: Özel yetenekli öğrencilerin bilişsel özellikleri ile ilgili afiş çalışması hazırlar.

2. Grup: Özel yetenekli öğrencilerin sosyal duygusal özellikleri ile ilgili afiş çalışması hazırlar.

3. Grup: Özel yetenekli öğrencilerin öğretmenlerinin sahip olması gereken özellikler ile ilgili afiş çalışması hazırlar.

4. Grup: Özel yetenekli öğrencilerle ilgili bilinen yanlışlarla ilgili afiş çalışması hazırlar.

Hazırlanan afiş çalışmaları asılarak sergilenir.

Değerlendirme: Her grup bir adet BİLSEM aday gösterme formu geliştirir.

MODÜL II

ZENGİNLEŞTİRME

Eğitmen: Radiye Aksoy Yumrukaya, Jale Nasır

Süreç:

Giriş: Zenginleştirme denilince katılımcıların aklına gelen kavramlar sorulur.Katılımcılardan Mentimeter uygulamasıyla zenginleştirme kavramına ilişkin akıllarına gelen üç şey yazmaları istenir sonrasında cevaplar paylaşılır.

Keşfetme: Piktogram nedir videosu izlenir. “Kendi Piktogramımı Tasarlıyorum” etkinlik kağıdı katılımcılara dağıtılır ve katılımcılar kendi piktogramlarını tasarlarlar. Katılımcılara derslerinizi zenginleştirmek için siz neler yapıyorsunuz diye sorulur.Uyguladıkları zenginleştirme etkinlikleri üzerinde tartışılır.

Açıklama: Katılımcılara zenginleştirme modeli sunum üzerinden anlatılır.

Derinleştirme: Katılımcılar 3 gruba ayrılır.Katılımcılara 5E modeline ilişkin şablon dağıtılır.Birinci grup birinci tür zenginleştirme örnek etkinliği, ikinci grup ikinci tür zenginleştirme örnek etkinliği, üçüncü grup da üçüncü tür zenginleştirme örnek etkinliği yapar.Her gruptan bir sözcü seçmesi istenir ve sözcüden yapılan planları anlatması istenir.

Değerlendirme: Zenginleştirme modeli ile ilgili 10 soruluk bir kahoot etkinliği yapılır ve değerlendirme aşaması tamamlanır.

MODÜL III

HIZLANDIRMA ve MENTÖRLÜK

Eğitmen: Emrah Yıldırım, İlyas Yaldız

Süreç:

Giriş: Usta-çırak ilişkisi, hayvanlarda yavru eğitimi ile ilgili videolar projeksiyon yardımıyla izletilir. Bu videoların onlara neyi çağrıştırdığını kalem-kağıt kullanarak yazmaları istenir.

Keşfetme: Katılımcılardan farklı sektörlerden mentörlük örneklerine ilişkin görseller bularak bilgisayarlarında mentörlük klasörü açıp buldukları görselleri klasöre eklemeleri istenir. Bu fotoğrafların her birindeki karakterler arasındaki etkileşimi tartışmaları istenir.

Örneğin Fotoğraf1. Sınıfta bir öğretmen ve öğrencileri

Fotoğraf 2. Toplantı halinde olan patron ve çalışanları

Açıklama: Mentörün rolleri, özellikleri, danışman ve danışan seçim süreci, eşleştirme, uygulama ve sonuçların değerlendirmesini sunum yoluyla sunar.

Derinleştirme: Yönerge: Özel yetenekli 7 öğrencinin özelliklerini okuyunuz. Bu öğrencilerin birini seçerek özelliklerine uygun bir mentörde olması gereken nitelikleri belirtiniz. Daha sonra bu öğrencinin ihtiyacına yönelik bir mentörlük programı hazırlayınız.

Can: *Sempatik, cana yakın ve meraklı bir öğrenci. Öğrenmeye çok ilgili. 4 yaşında kendi başına okumayı öğrenci ve dinozorlar, uzay ve köpek balıklarına karşı olağanüstü tutkusu var. Tekvandoda siyah kuşağa sahip, futbol oynuyor ve satrancı da seviyor. Öğretmenlerin Can'a karşı tepkileri farklılık göstermektedir. Bazıları Can'ın öğrenme tutkusunu çok seviyor ve sonu gelmeyen soruları karşısında çok sabırlılar bazıları ise onun "çok bilmiş" tavrından, yerinde oturamamasından ve sınıf arkadaşlarına karşı sabırsız olmasından rahatsız olmaktadırlar.*

Ayşe: *Ayşe, Siyah saçlı, gözlükle ve sessiz bir kız öğrencidir. Arkadaşlarıyla oynamak yerine çoğu zaman kitap okumayı tercih eder. Harry Potter serisinin birinci kitabını 1. Sınıfın ortasında bitirmiş. Boş zamanlarını evde ailesinin aldığı matematik ve mantık bulmacalarını çözmekle geçirmektedir. Okulda genelde arka sıralarda oturur ve öğretmen sormadıkça soruları cevaplamaz.*

Sevgi: *Sevgi çevresinde sevilen bir çocuktur. Okulda, mahallede, gittiği spor etkinliklerin de birçok arkadaşı bulunmaktadır. 3. Sınıfta okul gazetesi çıkarmaya başladı ve "muhabir" olmaktan ve köşe yazısı yazmaktan büyük keyif almaktadır. Sevdiği ürünlerle ilgili yazılı ve görsel reklam hazırlamaya bayılır. Sevgi, matematikte zorlanmaktadır ve hatta okul rehber öğretmeni Kerem'de öğrenme güçlüğü olduğundan şüphelenmektedir.*

Ali: *Ali'nin ailesi İstanbul'a yeni taşındı ve Ali Türkçe'yi öğrenmekte zorlanmakta ve okuldaki dersleri iyi gitmemektedir. Boş zamanlarını evlerinin arkasındaki bahçede böcek toplayarak geçirmektedir. Arıları çok sevmektedir ve mümkün olduğunca farklı türde böcek bulmaya çalışmaktadır. Ayrıca hayvanlarla ilgili belgeseller en büyük tutkusu.*

Mehmet: *Anne ve baba yoğun olarak çalıştıkları için Mehmet'i babaannesi büyütmüş. Mehmet anaokulunu başladığında sayı veya harf olarak hiçbir şey bilmiyordu fakat Dünya Motor Şampiyonasıyla ilgili her türlü istatistik bilgisine sahipti. Mehmet'in odası ve masası devamlı dağınık. Masada oturma konusunda problem yaşadığı için devamlı uyarılmaktadır. Mehmet aşırı yaratıcı bir öğrenci ve arkadaşları tatilde ne oynayacaklarıyla ilgili Mehmet'in fikirlerine bayılmaktadırlar. Bağlantılar veya ilişki kurma becerisini gösteren ilginç soruları sürekli sorar.*

Zeynep: *Zeynep'in yüzünden gülücükler hiç eksik olmaz. Herkesle arkadaştır ve diğerlerini etkileyebilme gücüne sahiptir. Öğretmenleri Zeynep başkalarına destek olma konusunda çok güvenmektedirler. Zeynep derslerine çok çalışır ve tüm notları nerdeyse 90-100 civarı. Öğretmenleri her sınıfta böyle bir öğrenci bulunmalı diyerek Zeynep'i çok sevmektedirler.*

Cemil: *Cemil okuldan nefret etmektedir ve tarih, edebiyat gibi dersleri hiç sevmemektedir. Okulu anlamsız görmektedir. Bu derslerden kalmasına rağmen arkadaşları Cemil'in zeki olduğunu düşünmektedirler. Zamanının çoğunu bilgisayar başında geçirmektedir ve kendi başına birçok bilgisayar programı öğrenmektedir. Şu an kendisi online bir program geliştirmektedir.*

Değerlendirme: Katılımcıların hazırladıkları mentörlük programının; süre, eğitsel hedefler, uygulama aşaması, değerlendirme araçları ve başarı ölçütlerine göre değerlendirmesi birlikte yapılır.

MODÜL IV

MÜFREDAT MODELLERİ: Paralel ve Entegre müfredat

Eğitmen: Dr. Melike Çetinkaya, İlker Yücel

Süreç:

Giriş: Öğretmen sınıfa girer, katılımcılarla tanışır. Elinde getirdiği bir kitabı öğretmenlerin elden ele dolaştırarak incelemelerini ister. Bu kitabın hangi dersin çalışma kitabı olabileceğini ve hangi kazanımlara hizmet ettiğini sorar fikirlerin tartışılmasını ister.

Keşfetme: Katılımcıların kitapla ilişkili düşünceleri alındıktan sonra kitabın disiplinler arası sanat görsel sanatlar ve matematik dersi kazanımlarını içerisinde barındırdığını ifade eder sebepleri ile açıklar.

Açıklama: Özel Yetenekli öğrencilerin eğitiminde kullanılan entegremüfradat kavramını ilk kez ortaya atan Van TasselBaska hakkında bilgi verilir, müfredatın felsefi temelleri açıklanır.

Derinleştirme:

- Entegre eğitim müfredatı tüm detayları ile açıklanır.
- Entegre müfredatın günümüzdeki uygulamalarına örnekler verilir.
- IB programların entegre müfredat özellikleri gösteren uluslararası bir eğitim müfredatı olarak iyi bir entegre müfredat olduğu gerekçeleri ile açıklanır.
- Katılımcılar 4 farklı gruba ayrılır. 2 gruba matematik ve Türkçe derslerinin kazanımlarına hizmet eden özel yetenekli öğrenciler tarafından geliştirilmiş bir kutu oyunu oynatılır. Diğer 2 gruba matematik ve tarih dersi kazanımlarına hizmet eden bir kutu oyunu oynatılır. Oyun oynayan gruplar çaprazlanarak tüm katılımcıların iki oyunu da oynayabilmeleri sağlanır.

Değerlendirme: Her gruptan entegre müfredat kapsamında kullanılabilecek en az iki farklı dersin kazanımlarına hizmet edecek bir oyun tahtası tasarlamaları (canva) istenir.

MODÜL V

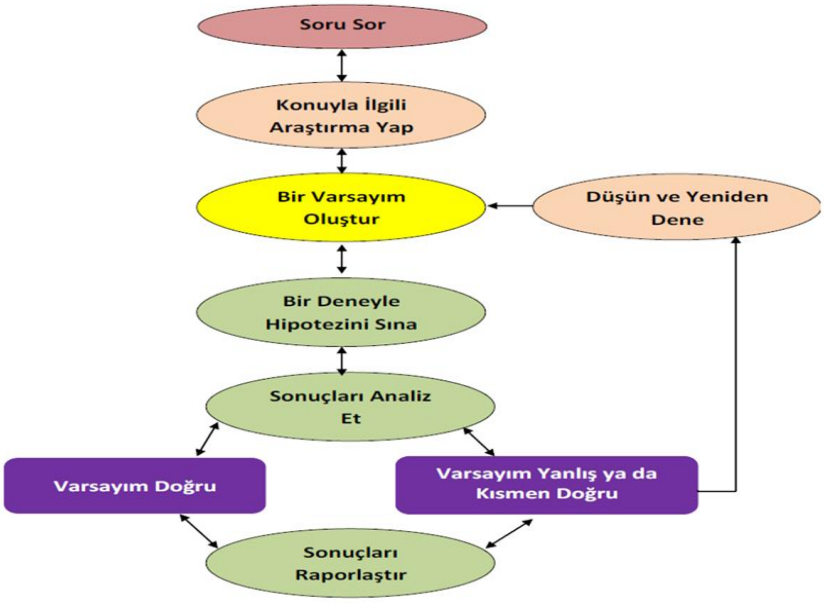
YÖNTEM TEKNİK: PROJE TEMELLİ ÖĞRENME

Eğitmen: Murat Demir, Sercan Çoban

Süreç:

Giriş: Öğretmen sınıfa girer, katılımcılarla tanışır. Katılımcıların branşları ve hangi BİLSEM'de çalıştıkları konuşulur. "BİLSEM öğretmenleri olarak proje tabanlı öğrenme nedir? Proje hazırlama hakkında bilgimiz var mı?" sorularıyla katılımcıların dikkatleri çekilerek fikirleri alınır.

Keşfetme: Katılımcılara "Proje nedir?" sorusu yöneltilerek düşünceleri alınır. Proje döngüsü fotokopisi doldurulmak üzere katılımcılara dağıtılır.

Açıklama: "Proje tabanlı öğrenme nedir'' sunumu ile proje tabanlı öğrenmede yapılması gerekenler öğretmenin ve öğrencilerin sorumluluklarına açıklık getirilir. Süreç içerisinde görev tanımlarını olması gerektiğine dikkat çekilir. Bilimsel proje nasıl yazılır sunumu ile proje hazırlama ve yazma basamakları detaylandırılır.

Örnek sınıf projeleri sunumunda yer alan proje örnekleri katılımcılara gösterilerek tartışılır.

Derinleştirme: Katılımcılar 4-5 kişilik gruplara ayrılır.

TÜBİTAK öğrenci projesi yazma çalışması yaptırılır. Proje fikirleri tartışılır. Özgün fikirlere dikkat çekilir.

TÜBİTAK, TEKNOFEST vb. yarışma projeleri ile AB projelerinde nelere dikkat edilmesi gerektiği üzerinde tartışılır.

Değerlendirme: Katılımcıların proje değerlendirme kriterlerine bakarak diğer grupların projelerini değerlendirmeleri ve aksayan yönleri tespit ederek birbirlerine öneriler sunmaları sağlanır.

Bilimsel Düşünme – Araştırma Yöntemi

ÖZELLİKLERİ

MODÜL VI

YÖNTEM TEKNİK: PROBLEM TEMELLİ ÖĞRENME

Eğitmen:Sümeyra Temizhan, Müşerref Dalkılıç

Süreç:

Giriş: Öğretmen elindeki balonu şişirir. İğne ile patlatarak balonun neden patladığını sorar.

"Balonun patlamamasını nasıl sağlayabilirdim?

Katılımcıların ürettikleri çözüm üzerinde kısaca konuşulur. İmkân var ise üretilen çözümler ile denemeler yapılır.

Günlük hayatta bu balonun patlaması gibi patlayan ve işlevini yerine getiremeyen ne var?

Patlayan ve işlevini yerine getiremeyen cisimler ve çözüm yolları hakkında konuşulur "

Yukarıdaki diyalog ile anlık ve basit bir sorun ile dikkatler çekilir.

Keşfetme: Katılımcılara minik renkli yapışkan kâğıtlar dağıtılır: " Problem nedir? Problem temelli öğrenme hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu sorulur ve minik kâğıtlara yazmaları istenir yazdıkları kâğıtları tahtada asılı duran büyük kartonlara yapıştırırlar ve yazılanlar üzerinde değerlendirme yapılır.

Açıklama: Probleme dayalı öğrenme etkinlik sunusu üzerinden konu anlatımı yapılır.

Problem nedir?

Probleme dayalı öğrenmenin tarihçesi ve açıklaması

Probleme dayalı öğrenmenin bileşenleri

Probleme dayalı öğrenmenin temel özellikleri

Probleme dayalı öğrenmenin uygulaması

Probleme dayalı öğrenmenin değerlendirmesi ve sınırılılıkları

Probleme dayalı öğrenmenin senaryo örnekleri

Senaryo örneklerine çözüm önerileri grupla birlikte üretilir.

Derinleştirme: Grup 4 er kişilik küçük gruplara bölünür ve örnek birer problem senaryosu verilir. Örnek senaryo üzerinden sunum ve tartışma yapılır .

Tamamlanan etkinliklerin sunulması ve açıklanması sağlanır.

Değerlendirme: Her grubun örnek senaryo üretmesi sağlanır.

Örnek senaryolar üzerinde değerlendirmeler yapması sağlanır.

Grup değerlendirme formları katılımcılar tarafından doldurulur.

MODÜL VII

YÖNTEM TEKNİK: SORGULAMA TEMELLİ ÖĞRENME

Eğitmen: Huriye Altıntaş Demir, Nihal Erdem

Süreç:

Giriş: Pandoranın Kutusu adlı mitolojik hikayeye anlatılarak

-Siz olsaydınız kutuyu açar mıydınız? Neden?

-Sizce Pandora kutuyu neden açmıştır? Neden?

-İnsanlarda merak duygusu olmasaydı ne olurdu?

-Neleri merak edersiniz?

-Hangi tür merak faydalıdır?vb

Soruları sorularak katılımcıların önce merak kavramı üzerine düşünmeleri istenerek ardından merak ve soru sorma arasındaki bağlantıyı kurmalarını sağlayacak yönlendirici sorular sorularak sorgulama kavramına dikkatler çekilir. Sonrasında;

Katılımcılardan Mentimeter uygulamasıyla merak kavramına ilişkin akıllarına gelen üç şey yazmaları istenir sonrasında cevaplar paylaşılır.

Keşfetme: Sorgulamaya dayalı öğrenmede öğretmenlerin sorgulamaya dayalı öğrenme kullanımına ilişkin deneyimleri ve özelliklerine dair anlayışlarının anlaşılması için;

-Katılımcılar 3 veya 4 kişilik gruplara ayrılır. Gruplara büyük boy kağıtlar verilerek aşağıdaki sorulara göre bir flipchart (yazı tahtası) hazırlanmaları istenir.

-BİLSEM sistemi içinde sorgulamaya dayalı öğrenme yönelik hedeflenen çıktılar nelerdir?

-IBL de öğretmen ve öğrencilerin rolleri nelerdir?

-IBL için en uygun öğrenme yöntemi nasıldır?

-Sınıflarınızda IBL faaliyetlerine ilişkin ne tür deneyimleriniz vardır?

Katılımcılar gruplarında ki tartışmaları yansıtan bir poster oluşturur. Bu posterler herkesin görebileceği şekilde asılır. Daha sonra tüm grupların katıldığı bir tartışma düzenlenir ve IBL kavram çerçevesi, öğrencinin öğrenmesine katkısı ve ne tür becerilerin IBL deneyimleriyle ilgili olduğu gibi konulara odaklanılır.

Açıklama: Katılımcılarla IBL sürecine ilişkin bilimsel bilgiler aktarılır.(Sorgulama sürecinin temel bileşenleri-farklı seviyeleri vs). IBL nin kullanımına yönelik olarak öğretmenlerin dikkat etmesi gereken hususlarla ilgili açıklayıcı bilgiler verilir. Sorgulama döngüsünün önemli bölümlerinin tartışılması için öğretmenler teşvik edilir.

Derinleştirme: Katılımcılar branşlarına göre 4 gruba ayrılır.

Her gruba önceden hazırlanan sorgulama temelli 5 modeline ilişkin şablon dağıtılır ve sorgulama yönteminin uygulandığı 5E modeline ilişkin bir etkinlik tasarlamaları istenir.

Değerlendirme: Her grubun hazırladığı etkinlikler grup sözcüleri tarafından sunulur ve eksiklikler varsa diğer katılımcıların da görüşleri alınarak belirlenir. Eksiklikler tekrardan düzeltilerek etkinlik planları tamamlanır.

MODÜL VIII

ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ

Eğitmen: Bekir Sevinç,Fatih Öztürk

Süreç:

Giriş: İlk aşamada programa katılan öğretmenlerden hangi öğretim teknolojilerini neden kullandıkları genel olarak sorularak derse geçilir.

Bir konuyu "nasıl öğretiriz" sorusunu yöneltip cevaplar beklenir.

Keşfetme: Öğretim sürecinde hangi araç ve gereçleri kullandıkları sorularak, öğretim süreçlerinin nasıl tasarlandığını ve hangi teknolojileri kullandıkları sorulur. Web2.0 araçlarından sunum araçları hakkında temel bilgiler aktarılır, katılımcıların derslerinde kullandıkları web2.0 araçları nelerdir ve niçin kullandıkları sorulur.

Açıklama: Öğretim Teknolojilerini ders içeriklerimizden çıkarırsak ne gibi durumlarla karşılaşırız sorusunu aktarırız. Gelen cevaplar doğrultusunda bu teknolojilerin ders içerisindeki faydalarından bahsederek, hangi alanlarda, hangi amaçlarla kullanıldığını sorarak yöneltir, bu teknolojileri kullanırken ve içerik tasarlarken dikkat etmemiz gereken hususları aktarılır.

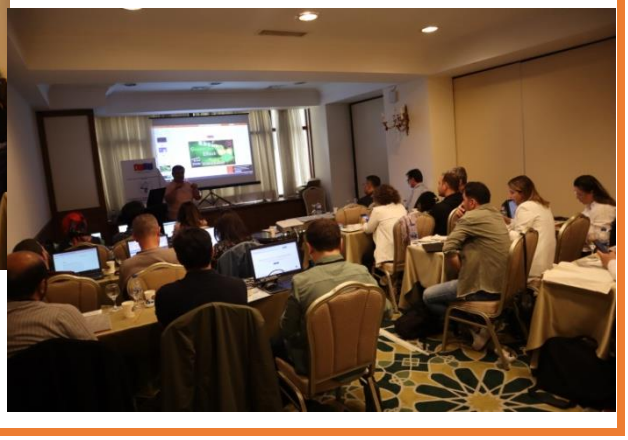
Derinleştirme: Yapay Zeka ile öğretim Teknolojilerinden nasıl yararlanabiliriz sorusu sorularak, eğitimde kullanılan yapay zeka araçları örneklerle anlatılır. Örnek uygulamalar ile Yapay Zeka araçları kullanılır.

Yeşil Ekran (GreenScreen) öğretimde kullanım alanlarından bahsedilir. Örnek uygulama yaptırılır.

Değerlendirme: Ders sonunda kısa bir Quiziz etkinliği yaptırılarak ders sonlandırılır.

Sonuç olarak öğretim teknolojilerinin ders içeriklerimizi aktarırken bizlerin işini nasıl kolaylaştırdığını, ders akışımızı hızlandırdığını vurgulanır.

MODÜL IX

YARATICILIK, NİTELİK SIRALAMA VE MORFOLOJİK SENTEZ

Eğitmen: H. Nilgün Taşkaya Alim, Evren Doğan

